

Zimske radosti

»Zima je nadležna starka in mraz, sneg in led so njeni prijatelji in naši sovražniki!« Tako smo morali neštetokrat poslušati otroci, ko smo se radostno smejali ob prvem tkanju bele snežene preproge. Prav so imeli starejši, pa tudi mi mlajši, saj smo našli kljub mrazu pozimi v prirodi toliko nepopisnih lepot! Kdo pa ni bil otrok in se ni veselil voženj s sanmi po položnem bregu? Kdo ni rad s kepo presenčil tovariša, ali se drsal iz šole grede? Mladim je zima vedno prinesla svojih lepot in radosti.

Vse to, kar je za nas danes radost, je bilo za naše prednike marsikje nujna potreba. Brez pripomočkov, ki nam danes služijo za veselo razvedrilo, bi ponekod ljudje sploh ne mogli živeti ali pa bi bili dolge zimske mesece popolnoma odrezani od ostalega sveta, ker ne bi mogli premagovati peš s snegom pokritih razdalj... Človek si je iz potrebe napravil sani, iznašel smuči in drsalke in z njimi kljuboval zimskim težavam.

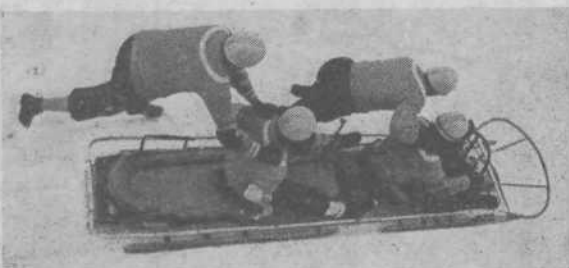
O nastanku in razvoju smuči od prvih potreb do prvih tekmovalnih uspehov ste že gotovo čuli. Ponovimo samo to, da so smuči nastale v severnih deželah, kjer po 7—10 mesecev gospodari zima. Potreba je rodila tudi pri nas na Blokah »plohe« ali »šmeče«, s katerimi so se naši Bločani vozili pozimi v šolo, cerkev in drugam.

Poleg smučanja nam nudi tudi sankanje prijetno in ceneno zabavo, saj si vsak količkaj podjeten fant lahko sam napravi skromne, pa vendar dobro uporabne sani. V severnih deželah se sani uporabljajo kot edino prometno sredstvo. V sani vpregajo močne pse (Eskimi) ali pa udomačene severne jelene (Laponci), ki so tam edine domače živali. Vozijo ljudi ali lovski plen. Ekspedicij si brez sani sploh ne moremo misliti.

Tudi drsalke je znašel človek severnih krajev že v starih časih tam, kjer je dosti zamrzlih rek, po katerih je spretno in hitro drsel. Prve drsalke so bile zelo preproste. Na dvojne preklana kost, katere ravna ploskev se je lepo prilegala podplatu, je bila prva drsalka. Za drsno ploskev je služil zunanji okrogli del kosti. Tudi rogovje so uporabljali za prve drsalke. Te drsalke so privezovali na nogo s kitami ali žilami ubitih živali. Boljše so bile pozneje izmišljene železne ali jeklene drsalke (v zadnjih stoletjih), ki pa so bile že namenjene zabavi. Zgradili so si tudi umetna drsališča, celo pokrite dvorane, v katerih se led napravlja umetno s hladilnimi napravami.

Hrepenenje po nečem novem, zabavnem in koristnem je napeljalo človeka, da je vse te stvari izpopolnil in tako so se razvili športi.

Sanke so kmalu uporabili za tekmovanje. Izdelali so nizke, a nekaj 100 kg težke tekmovalne sani, z vodljivim prednjim delom kot volan pri avtu in zavoro zadaj. Na takih drve pri tekmah posamezni vozači, ali pa po 2, 4 ali celo več na enih saneh. Seve so za take tekme zgrajene posebne tekmovalne proge ali poti iz ledu v obliki žleba in z zelo strmima stranskima

Sani so pripravljene na začetku tekmovalne proge. Vsi tekmovalci so na glavi, kolenih in komolcih zavarovani za slučaj nesreče s čelado in varovalnimi ščitniki...

stenama. Po takem žlebu drve bliskovito pogumni tekmovalci. Take vožnje pa so zelo nevarne, ker ima proga polno ovinkov in celo ostrih zavojev. Tekmovalci so oblečeni v posebno obleko in pokriti s čeladami. Če se prevrnejo v divji brzini ali pa če jih odnese iz žleba čez robove, se lahko hudo potolčejo ali celo smrtno ponesrečijo. To je vesela, a tudi zelo nevarna zabava. Treba je za to mnogo vaje in tudi previdnosti.

Iz navadnega smučanja so se razvile razne smuške panoge: tek, smuk in slalom ter skoki in polêti. V Planici je doslej najdlje letel človek s smučmi na nogah in sicer Nemeč Gering 118 m. Tudi naša tekmovalca Finžgar in Novšak sta že skočila pred nekaj leti čez 100 m.

Tudi na ledu so začeli tekrovati v hitrostnem drsanju in lepem izvajanju likov, ki jih spretno rišejo drsalke v ledeno ploškev. Celo igro so si izmislili na ledu, hokej se imenuje. Pri tej igri porivajo igralci med drsanjem po ledu z ukrivljeno palico majhno gumijasto ploščico. Prvi hočejo drugim spraviti ploščico v označeni prostor (gol), kar nasprotniki ne dovolijo. Spretnejši in urnejši zmagajo.

Severnim pokrajinam, kjer je domovina snega in ledu, zima ne nudi zabav in prijetnosti; tam je vse življenje in vse delo boj, težak boj za obstanek.

Pregledali smo glavne zimske športe, s katerimi se bavijo ljudje, zlasti

pa mladina v zimskih dneh. Poizkusite tudi vi, kar morete gojite. Veliko pripomočkov si lahko izdelate sami, zapomnite pa si tole: Prijetno, zdravo in pa koristno je gibanje v prosti naravi, zlasti še pozimi, ko je zrak najčistejši. Pretirano gojenje katerega koli športa pa je telesu, posebno v dobi doraščanja, škodljivo. — Kdor pa goji športe zmerno in svojim močem ter sposobnostim primerno, bo užil nešteto nepozabnih lepot, ki jih nudi zima

Takole drve po strminah v smuku najboljshi!

Priljubljena igra hokej na ledu. Dvojica igralcev se bori za ploščico ...

vsem, ki ljubijo narodo in njene lepote... Nikoli pa ne smemo gojiti športa samo zaradi rekordov. Te le prepustimo onim, ki imajo za to prav posebne zmožnosti, a tudi časa in sredstev.